

Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties
Postbus 20011
2500 EA Den Haag

Dossiernummer : 202502275178
Stuknummer : 25ZG093944
Email : gemeente@achtkarspelen.nl

Uw brief van
7 februari 2025

Uw kenmerk
2025-0000035255

Bijlage

Verzenddatum
28 februari 2025

Onderwerp
Financiën gemeente

Geachte Minister Uitermark,

Op 29 januari 2025 ontvingen wij een brief van de inspectie van het Onderwijs waarin werd aangegeven dat de gemeente Achtkarspelen het wettelijk toezicht op de gastouderopvang niet nakomt. Dit heeft geleid tot een politieke discussie in onze gemeenteraad. Wij kampen met grote financiële tekorten en moeten bezuinigen, wat onze inwoners hard zal raken. Dit komt niet alleen door de landelijke korting op het gemeentefonds, maar ook door de nadelige en onverklaarbare herverdeling hiervan.

Gemeente Achtkarspelen heeft geen andere gemeentelijke inkomsten dan OZB. Parkeerbelasting heffen is niet mogelijk en de toeristenbelasting levert nog geen €30.000 per jaar op. Desondanks verplicht u ons wettelijke taken uit te voeren zonder voldoende budget. Onze mogelijkheden om financieel in te grijpen zijn beperkt en onze beleidsvrijheid om te bezuinigen is zeer klein.

De gemeenteraad¹ staat voor het dilemma dat een gemeente zich aan de wet moet houden. Daarom heeft de gemeenteraad besloten toch het wettelijk toezicht conform de eisen van het Rijk uit te voeren.

Financiële Verhoudingswet

Het is opmerkelijk dat de Rijksoverheid, die ons vraagt ons aan de wet te houden, dit zelf niet doet. Ook de Rijksoverheid dient zich immers aan de eigen wetgeving te houden. Wij constateren namelijk dat het Rijk de Financiële Verhoudingswet niet nakomt. Deze wet stelt dat gemeenten de middelen moeten krijgen die nodig zijn om de opgelegde taken uit te voeren en dat alle inwoners van Nederland recht hebben op hetzelfde voorzieningenniveau. Dit geldt ook voor de inwoners van gemeente Achtkarspelen.

¹ [Agenda Achtkarspelen - Raadsvergadering donderdag 23 januari 2025 19:30 - 23:00 - iBabs Publieksportal](#)
(1:32:00 - 3:06:00 minuut).

In artikel 2 van deze wet is bepaald dat als beleidsvoornemens van het Rijk leiden tot een wijziging van de uitoefening van taken door gemeenten, er tevens wordt aangegeven hoe de financiële gevolgen voor de gemeenten kunnen worden opgevangen.

Casus Gastouderopvang

Het Rijk heeft bepaald dat per 1 januari 2023 elke gemeente jaarlijks minimaal 50% van de gastouders moet inspecteren, terwijl dit voorheen 5% was. Deze wijziging betekent een uitbreiding van de taak van de gemeente. De bijbehorende bekostiging is echter onvoldoende om de negatieve financiële gevolgen voor de gemeente op te vangen.

Daarnaast is een van de belangrijkste uitgangspunten van de Financiële Verhoudingswet dat de beperkte middelen eerlijk worden verdeeld op basis van objectieve kenmerken die de kosten van gemeenten bepalen. De bedoeling daarvan is dat iedere inwoner in Nederland, in welke gemeente hij of zij ook woont, een vergelijkbaar (basis) voorzieningenniveau kan verwachten. Ook dit uitgangspunt wordt door het Rijk verlaten.

Financiële Situatie Gemeente Achtkarspelen

De afgelopen weken is er in de Tweede Kamer veel discussie geweest over gemeenten die hun belastingen op bijvoorbeeld parkeren en recreëren fors verhogen om bezuinigingen op voorzieningen te voorkomen. Als plattelandsgemeente staat Achtkarspelen landelijk op de 340e plaats (van 342) op de lijst van gemiddeld laagste inkomen. Dit is minder dan de helft van het gemiddelde inkomen van bijvoorbeeld Bloemendaal. Wij hebben geen betaalde parkeervoorzieningen en amper toeristen.

In de herverdeling van het Gemeentefonds is door de Raad voor het Openbaar Bestuur (ROB) geadviseerd dat een verevening van 90% à 100% van de OZB moet plaatsvinden. Deze is op het laatste moment door het Rijk teruggedraaid naar 70%, waarbij de feitelijke verevening zelfs lager is. Hierdoor lopen gemeenten zoals de onze extra nadeel op als het gaat om OZB-inkomsten. De OZB-tarieven in Achtkarspelen zitten al ruim boven het landelijke gemiddelde. Op geen enkele wijze kunnen wij met een opbrengstenverhoging op belastingen bezuinigingen voorkomen. Dit leidt tot een onevenredige behandeling van inwoners in Nederland.

Met jaloezie kijken wij naar gemeenten die een eigen subsidieregeling voor duurzaamheid hebben voor hun inwoners, zoals de gemeente Gouda². Hier krijgen inwoners gemeentelijke middelen om bij te dragen aan lagere woonlasten. Onze inwoners kunnen wij dit niet bieden. Wij constateren dat door de wijze waarop met het gemeentefonds, de herverdeling van het gemeentefonds en de knaken taken discussies een groep inwoners in Nederland wordt achtergesteld. Wij maken hier ernstig bezwaar tegen.

Wij kondigen hierbij aan dat wij ons als gemeente beraden op een bezwaar naar aanleiding van uw brief van 7 februari 2025 over het vervolgtraject verdeelmodel van het gemeentefonds. Hierin kondigt u aan om vanaf 1 januari 2027 een nieuwe stap in de herverdeling te zetten. Dit betekent na een eerste korting van €22,50 per inwoner voor onze gemeente nogmaals een extra korting van naar schatting €24 per inwoner op het toch al grote tekort (in 2028 tekort €151/inwoner). Daarnaast moeten we van het Rijk ook nog extra taken uitvoeren waarvoor we geen dekking hebben en zijn er geen belastingmogelijkheden om extra inkomsten te genereren.

² Gouda introduceert een reeks maatregelen om woningeigenaren te ondersteunen bij het verduurzamen van hun huizen, gericht op het verbeteren van isolatie binnen vijftien jaar. Eigenaren kunnen tot 1100 euro subsidie ontvangen, met hogere bedragen voor lage-inkomensgezinnen. Het doel is dat vooroorlogse woningen in 2040 minimaal energielabel D bereiken, en naoorlogse woningen energielabel B, om zo huizen gasvrij te maken. Bron: [Gemeente komt met geld en hulp voor isolatie woningen: tot 3000 euro subsidie mogelijk](#)

Afsluitend

Toen wij ons niet aan de wet hielden op het gebied van de gastouderopvang, kwam de inspectie bij ons langs voor een corrigerend gesprek. Graag willen wij daarom nu ook een gesprek met u. Wij nodigen u graag uit om ter plaatse kennis te maken met onze gemeente en onze uitdagingen. Als dat in uw agenda lastig te organiseren is, komen wij graag bij u langs met delegatie van de raad en de portefeuillehouder financiën om onze brief nader toe te lichten. Ons secretariaat zal volgende week contact met u opnemen voor een afspraak.

Met vriendelijke groet,

burgemeester en wethouders van Achtkarspelen,

de secretaris/directeur,
mr. M.P. de Jong

de burgemeester,
J.D. de Vries Msc